

1963

LETO IV.

št. 2

tržiški
tekstilec

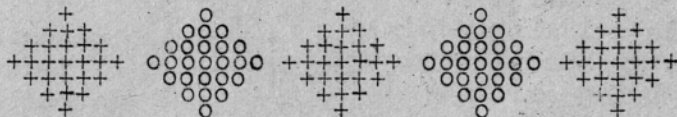
Ob 8. MARCU -

DNEVU ŽENA

Zopet je pred nami 8. marec, praznik žena. Ob njem čutimo povezanost usode vseh zatiranih žena, ki so leta 1909. v javnih demonstracijah v ZDA zahtevale volilno pravico. Naslednje leto so ta predlog Klare Zetkin, prvoborke in pobudnice za žensko enakopravnost in pravico v Kopenhagnu sprejele in razglasile ta dan za mednarodni praznik žena.

Vsako leto ga praznujemo bolj slovesno, zavodajoč se, da je bila naša enakopravnost potrjena v boju za svobodo med narodno-osvobodilno borbo. Žene, ki so sodelovale v borbi proti okupatorju, so dokazale, da ni njihova edina naloga roditi otroke in biti samo gospodinja v svojem domu, marveč, da so zmožne izvojevati pravico tudi s puško v roki. V mirnem času na slehernem delovnem mestu je žena sposobna doseči iste uspehe, kot njen življenjski tovariš. Jugoslovanskim ženam se ni treba več bojevati za priznanje enakopravnosti in za enako-plačilo, kot ga imajo moški za isto delo. V številnih državah se žene še borijo za svoje pravice. Pri nas je ta pravica pridobitev osvobodilne vojne in revolucije. Danes ni več področja, kjer žena ne bi mogla uveljavljati svojih sposobnosti. Tudi pogoji za študij so se bistveno izpremenili. Aktivnost žena v družbeno-političnem upravljanju se večja iz leta v leto. Pereči problemi, ki se pojavljajo zaposlenim ženam, se postopoma rešujejo. Ustanavljanje raznih servisnih dejavnosti, varstvenih ustanov predvsem za otroke, obrati družbene prehrane, zdravstvene službe in pospešena gradnja stanovanj pospešuje interes žena za aktivno sodelovanje v raznih družbenih organih.

Gospodarski sistem se izpopolnjuje in veliki uspehi na vseh področjih večajo ugled naše države v vsem svetu. K temu brez dvoma pripomore mnogo naših žena v tovarnah, družbeno-političnih organizacijah in samoupravnih organih. Danes so naše žene razgledane, ker živijo s časom. Vsaka žena in mati stremi za tem, da bodo njeni otroci živeli v miru in imeli lepšo bodočnost. To naj bo vodilna misel in prisrčna želja našim ženam, ki jim ob njihovem prazniku čestitajo vsi člani kolektiva.

Ob prazniku žena čestitajo vsem ženam in materam našega kolektiva vse organizacije, samoupravni organi ter uprava podjetja.

Sindikalna podružnica pa obvešča, da je pripravila za žene in matere zaposlene v našem kolektivu prijateljski večer, ki bo v soboto 9. marca v Domu Partizana.

Vse ostale pa prosi uvidevnosti, da naj zaradi pomanjkanja prostorov vsaj enkrat v letu prepustijo prostor in zabavo ženam in materam.

PROBLEMATIKA O PLANU IN PROIZVODNOSTI ZA JANUAR 1963.

Predilnica:

V predilnici je bil plan 255.475 kg pri bazni Nm 34 izvršen z 253.832,5 kg, kar znaša 99,36 %. V primerjavi z mesecem decembrom lanskega leta se je izvršenje plana znižalo za 1,97 %, medtem, ko se je v primerjavi z januarjem lanskega leta izvršenje plana znižalo za 6,13 %.

Zastoji vretenskih ur so se v primerjavi z decembrom znižali za 3,1 % in to na račun pomanjkanja predpreje.

Odstotek izostankov delovne sile se je v primerjavi z decembrom znižal za 0,6 % ali za 3 delavce.

V januarju je bilo računajoč brez odmora narejenih 19,97 gramov na vretensko uro. Rendement je zadovoljiv, saj znaša 98,36 %.

Storilnost je porastla; za 100 kg preje je bilo pri bazni Nm 34 porabljenih 28,27 delovnih ur, ali 1,63 delovnih ur manj, kot v decembru lanskega leta. Indeks storilnosti v primerjavi z letom 1962. pa je 111,14 %.

Sukalnica:

Plan 48.550 kg pri povprečni Nm 9,2 je bil v januarju izvršen s 46.852 kg, to je 96,50 %. Izvršenje plana se je v primerjavi z decembrom lanskega leta znižalo za 0,73 %, v primerjavi z januarjem pa se je zvišalo za 3,31 %. Zastoji vretenskih ur so se v primerjavi z decembrom znižali za 1,8 % na račun odsotnosti delovne sile. Odstotek izostankov delovne sile se je znižal za 0,3 %.

Gramov na vretensko uro je bilo v januarju narejenih 52,95, ali 0,53 več, kot v mesecu decembru lanskega leta.

Storilnost je v primerjavi z decembrom porastla in je bilo za 100 kg preje pri povprečni Nm 9,2 porabljenih 14,73 delovnih

ur ali 0,58 delovnih ur manj, kot v decembru. Indeks v primerjavi z letom 1962. pa je 91,79 %.

Motovilnica:

Mesečni plan 4.489 kg pri povprečni Nm 21,74 je bil izvršen z 9.402,2 kg, to je 209,45 %. Na tako visoko preseganje plana je vplivalo to, da je v izvršenju in storilnosti upoštevano tudi pakiranje za Burmo in to 4.603 kg pri povprečni Nm 21,74.

Storilnost je v primerjavi z decembrom lanskega leta nekoliko padla; za 100 kg preje pri povprečni Nm 21,74 je bilo porabljenih 23,96 delovnih ur, ali 2,23 delovnih ur več, kot v decembru. Indeks v primerjavi z letom 1962. pa je 118,53.

Tkalnica:

Plan 1.281.124 m² je bil v januarju izvršen z 1.173.670,9 kvadratnimi metri, to je z 91,61 %, medtem ko je bil plan 2.515.799 votkov izvršen z 2.504.496 votki, kar znaša 99,55 %. Izvršenje plana votkov se je v primerjavi z decembrom znižalo za 1,95, izvršenje plana kvadratnih metrov pa se je znižalo za 8,40 %, medtem ko se je v primerjavi z lanskim januarjem izvršenje votkov znižalo za 0,30 %, m² pa za 2,91 %.

Na neizvršenje plana kvadratnih metrov je vplivalo dejstvo da so bili v avtomatski tkalnici /bombažno skladišče/ slabi klimatski pogoji. Isti vzroki so vplivali na tako odstopanje izvršenja plana votkov. Zastoji statvenih ur so se v primerjavi z decembrom znižali za 1,5 %, in sicer se je znižal odstotek odsotnosti delavcev. Odstotek izostankov delovne sile se je v primerjavi z decembrom lanskega leta

znižal za 1.- %, ali 6 delavcev in to na račun letnih dopustov; odstotek izostankov tkalk je neizpremenjen.

Na Eliteks avtomatskih statvah je bilo v januarju povprečno izkoriščanje 69,16 %, to je za 8,16 % višje, kot v lanskem decembru.

Storilnost je porastla; za 1000 votkov je bilo v januarju porabljenih 41,48 delovnih ur, ali 2,44 delovnih ur manj, kot v decembru. Indeks v primerjavi z letom 1962. pa je 114,78 %

Oplemenitilnica:

V oplemenitilnici je bil plan 1,276.225 kvadratnih metrov izvršen z 1,121.917,9 kvadr. metri in znaša 87,91 %, plan 30.747 enot pa je bil izvršen s 23.306,7 enotami, to je

75,80 %. Da je bilo v oplemenitilnici izvršenje plana tako nizko doseženo, je vzrok v tem, ker je v začetku januarja izpadla tridnevna produkcija /vsled okvare na kaloričnem kotlu/ in pa radi pomanjkanja surovega blaga, kakor tudi surovega blaga za beljenje.

Odstotek izostankov delovne sile se je v primerjavi z decembrom znižal za 5.- %. Znižali so se izostanki rednih letnih in izrednih dopustov.

Storilnost je nizka; na nizko izkoriščanje so vplivali isti faktorji, kot pri neizvršenju plana kvadratnih metrov in enot. V januarju je bilo za 100 enot porabljenih 106,57 delovnih ur, ali 7,83 delovnih ur več, kot v decembru. Indeks storilnosti v primerjavi z letom 1962 je 81,78

Lado Rozin

Obračun dela ...

Za vsako delo je treba napraviti obračun, pa naj si bo to veliko ali majhno delo, delo daljšega ali krajšega razdobja, več, ali samo ene osebe. Obračun je potreben, da lahko vidimo, kako smo delali, smo kaj zaslužili, ali ne, ali se nam izplača takšno delo, ali moramo spreminiti način dela, ali skrajšati čas in podobno. Treba je pregledati napake, ki smo jih napravili, da se jim po možnosti v bodoče umaknemo, ali pa jih vsaj zmanjšamo, da bo delo, ki stoji pred nami, lažje, lepše in boljše.

Podobno pa je tudi v podjetju. Napravljen in predložen je bil "zaključni račun podjetja", ki je istočasno tudi obračun poslovanja oziroma dela delovnega kolektiva v preteklem poslovnem letu. Predložen je bil samoupravnim organom podjetja in strokovnim službam, da ga prouče in analizirajo. Mislim, da to ni delo ene dvo ali trourne seje, na kateri se stvari lahko samo bežno pregledajo, temveč nam more in mora služiti skozi vse leto bodisi kot opomin pri reševanju občutljivejših problemov, ali pa kot napotilo pri dosedaj dobre izpeljanih nalogah.

Zaključni račun je v svojih obširnih poglavjih prinesel točne in utemeljene pokazatelje našega gospodarjenja v preteklem letu, pokazal nam je desti negativnih pa tudi pozitivnih dejanj in ukrepov. V pravem pomenu besede lahko rečemo, da je to ogledalo našega dela, v katerem lahko vsakdo vidi del samega sebe.

Na seji Centralnega delavskega sveta je bilo ob razpravi podanih nekaj misli in predlogov. Toda moje mišljenje je, da je sedaj šele na nas vrsta, da delamo po ekonomskih enotah, da se nekatera stališča povedo in obravnavajo ter na podlagi teh dajo konkretni zaključki, katerih pa se je seveda treba strokovnim operativnim organom tudi držati in jih sprovajati.

Iz razprave na Centralnem delavskem svetu je bilo mogoče zaključiti, da mora biti naš cilj na 6 % povečanju storilnosti dela, če hočemo povečati tudi osebne dohodke z ozirom na potrebe, ki so vsebolj in bolj velike z večanjem življenjskih stroškov. Če nam je postavljen ta zahtevek, se moramo resno oprijeti dela. Tu ne mislim, da bi povečali fizično produktivnost dela, pač pa na dvig rentabilitete dela, skratka, povečati je treba čisti dohodek podjetja z boljšim gospodarjenjem. Pri tem je izključena možnost povečanja iztržka, ker to ne dovoljuje niti tržišče, niti instrumenti. Moramo si biti na jasnem, da samo in edino z boljšim gospodarjenjem lahko dvignemo dohodek podjetja in s tem v zvezi tudi osebne dohodke.

Treba je torej govoriti o produktivnosti dela. Ta pa se seveda lahko dviguje na različne načine. V podjetju smo do sedaj precej govorili o fizični produktivnosti dela, ker je razvoj podjetja to tudi zahteval /rekonstrukcije, nov strojni park itd./ To fazo smo sedaj skoraj že uredili in prilično dosegli, četudi ne še popolnoma zadovoljivo. Drugo še važnejše delo, ki stoji sedaj pred nami in ki je naravna posledica prve faze, je organizacija dela. Ta se mora prilagajati vedno potrebam razvoja podjetja. Nobeno delovno mesto, ki obstoji, ne more zahtevati vedno iste organizacije, iste prijeme itd. O tem sem že govoril, vendar je težko v praksi izvajati in utrjevati nove misli - nove metode. Če bomo v novih obratih uporabljali stare načine nemenjajoče se prakse, bomo postali nerentabilni, nezmožni, skratka nemogoči.

Postopoma bo potrebno misliti na analize nekaterih del z namenom, da se delo organizira na lažji način, da se najdejo lažji in uspešnejši načini izvedbe. Tu ne mislim samo na proizvodna delovna mesta, temveč tudi na vse strokovne službe, katere morajo stalno prilagajati svojo operativo potrebam proizvodnje.

Boljšo rentabiliteto, boljši ekonomski efekt bomo dosegli tudi z znižanjem proizvodnih stroškov. Navaditi se moramo na pravilno gledanje izdatkov, posebno pri materialu. Znižanje poslovnih stroškov daje večje dohodke.

Mislim, da sta glavni naši nalogi, ki sta pred nami, prihranek na proizvodnih stroških in organizacija dela. Odvreči moramo misel: "Tako, kot smo do sedaj delali, je edino pravilno in z dolgoletno prakso dokazano in dognano!" Res je, da nam praksa daje marsikaj, če jo znamo pravilno tudi uporabljati in na njej graditi, ne pa se na njej uspavati. Ona nam mora biti sila, ki nas nenehno opozarja na slabo delo, mi pa se moramo temu prilagoditi. Vodstveni kader mora v svojem oddelku stremeti vedno za izboljšanjem dela ter z organizacijskimi prijemi prilagajati delo potrebam. Delati mora vedno z mislijo, da se z boljšo organizacijo doseže boljše delo. Delo, ki zahteva manj navora, pa se veliko hitreje opravi. Navajeni smo pogostokrat kazati napake drugim. Odstranjujemo najpreje svoje, pa jih bodo tudi drugi manj napravili. Ne čakajmo, da nam bo delo našel nekdo drugi; vsi ga imamo dovolj in z veseljem ga opravljajmo.

Zamislimo si v našem delokrogu naše delo, našo organizacijo proizvodnje. Delamo prav in dobro? Do včeraj je bilo mogoče dobro in edino pravilno, jutri je lahko slabo, ali celo škodljivo. Z menjanjem tehnološkega procesa, asortimentov se mora spreminjati tudi organizacija dela. Če menjamo predici ali tkalčki artikel, se menja številka preje, se mora urediti stroj, preurediti dobava materiala itd. Torej, menja se načini dela, menja se organizacija dela. Če ugotovimo nepravilnosti, opozarjamo nanje, toda ne samo z godrnjanjem, ker na ta način ne bo uspeha, pač pa s pravilno analizo problema in to na pravem mestu. Pri delu mora biti vedno le izmenjava izkušenj, medsebojna dogovarjanja in to vse v cilju izboljševanja, ne pa kot se tako rado dogaja, da pogrevamo in kažemo napake drugih. S tem smo onemogočili delo drugim, škodovali pa najbolj sami sebi. Mnogokrat si domišljamo, da smo edino sami pametni in zmožni vsega dela, toda dve mnenji o nekem delu bosta gotovo prispevali k hitrejšemu in boljšemu učinku.

Vemo, da je situacija o nabavi surovin še vedno težka in zamotana. Toda, če pogledamo izpad dohodka, nas mora to resno opozoriti, da moramo tako pri nabavi surovin, kot pri obdelavi misliti na izboljšanje. Dalj trajajoče standardne mešanice, katere bi bilo sploh mogoče kvalitetno analizirati in spremljati njih produkt od preje do tkalskega stroja, bi verjetno lahko bile tudi nekatere iz slabših vrst bombaža in tako tudi cenejše. Pri tem pa bi se kvaliteta preje in tkanin še popravila oziroma izboljšala, ker bi se lahko strojni park prilagodil potrebam. Kratkotrajne mešanice in njih večkratna menjava ne dopuščajo niti najosnovnejših meritev in analiz, ki jih zahteva normalna proizvodnja. Rendement /izplen/ bombaža nam pri njegovi ceni mnogo pomeni in včasih nepotrebno bremeni dohodek. Dobre čistilne preizkušnje nam vzporedno z analizo kvalitete in ekonomskim računom lahko dajo dobre rezultate. Treba bo te težkoče upoštevati, pa če naredimo samo korak naprej, se nam bo to izplačalo.

Močne postavke so tudi v utenzilijah - embalaži. Res je, da je zahteval izvoz povečanje stroškov pakiranja, pa tudi v novi tkalnici so bili povečani stroški za utenzilije /cevke, listi, lamele/ toda cevke, ki ležijo na tleh in v smeteh po podjetju, pa tudi izven njega, imajo svojo vrednost, ki bremene materialne stroške ter s tem vplivajo na dohodek podjetja in ga zmanjšujejo. Enako je z vse navzkriž ležečimi zaboji, papirjem, pometom itd. Vsakdo izmed nas članov kolektiva si mora biti na jasnem, da cevke, ki so na tleh, plačamo vsi in s tem zmanjšamo svoj osebni dohodek. Lahko pa vemo, da tega na leto ni malo in da se tu izplača najmanjša pazljivost. Stremeti moramo za tem, da posvetimo večjo pozornost stroškom proizvodnje, da se bo s tem izboljšal finančni efekt. Važna postavka pri tem je tudi kvaliteta izdelkov. O tem velikokrat samo govorimo, storimo pa bolj malo. Če pogledamo samo bonifikacije /to je odškodnina, ki jo damo v metrih za slabo izdelano blago - v januarju do 1 % široke tkanine in ozke do 0,5 % na celotno proizvodnjo/, potem lahko izračunamo, koliko bremeni to dohodek podjetja.

Pri izvoznih tkaninah je izpad še veliko večji, ker je to tržišče še veliko zahtevnejše. Vsled tega moramo postaviti kvaliteto izdelkov v ospredje in na ostrino. Za dobro kvaliteto smo odgovorni vsi, posebno pa še strokovni kader. Njegova naloga ni ta, da ugotavlja slabo kvaliteto, za katero že plačujemo odškodnino, naloga je, da prepreči izdelavo slabih kvalitet blaga. Uvesti je treba preventivno kontrolo in s tem onemogočiti izdelavo slabih kvalitet. Zavedati se

moramo, da je notranje tržišče že nasičeno, da pa zunanji trg povprašuje po dobrem blagu in nizki ceni.

Naš gospodarski razvoj in dosedanje povečanje in doseganje produktivnosti dela že zahtevata vključevanje raziskovalnega dela v proces proizvodnje. Treba je dajati povdarka na organizacijo dela, ki je neobhodno vodilna sila vsega našega prizadevanja.

Nisem imel namena do potankosti razpravljati obstoječe probleme in napake, mislim, da je za to mesto drugje. Hotel sem le nakazati in opozoriti, da se je nujno potrebno razgovarjati in ukrepati, da znižamo proizvodne stroške, da smo sedaj še premalo govorili o pocenitvi, da smo imeli za cilj le preveč samo količino proizvodnje, ne pa kvalitete in cene. Velika nekvalitetna proizvodnja z manjšo ceno da sigurno manj dohodka, kot ga nam ustvarja primerna količina z dobro kvaliteto. Proizvajati s čim manjšimi stroški, mora biti naš sedanji cilj. To naj ne bo parola, to naj bo naše delo.

Zaključni račun

ZA LETO 1962. JE KONČAN

Vsi se zavedamo, da za sleherni podjetje zaključni račun predstavlja sliko gospodarjenja za preteklo leto. Dovolj dela je potrebno, da so zbrani vsi podatki, iz katerih je moč ugotoviti rentabilnost posameznega podjetja. Te važnosti se zaveda tudi naš delovni kolektiv, saj so samoupravni organi pred kratkim temeljito razpravljali o tem. Ker smatramo, da je za slehernega potrebno, da se seznanimo vsaj z grobimi obrisi poslovanja, vam posredujemo glavne postavke iz tega zaključnega računa.

Prvi del v glavnem obravnava bolj splošne podatke o poslovanju podjetja, preko katerih se ne da iti. Še podrobneje pa naj bi o proizvodnih in finančnih rezultatih razpravljali po mnenju CDS še obratni delavski sveti.

V letu 1962. se je vrednost osnovnih sredstev močno povečala. Rekonstrukcija predilnice je bila v letu 1962. dovršena, prav tako ena etaža nove tkalnice, kjer so bili montirani novi Eliteks tkalski stroji. Na porast v letu 1962. vpliva izvršena revalorizacija osnovnih sredstev, ki znaša pri gradbenih objektih 373,143.865,- din in pri strojih 388,387.253,- din. Fizična iztrošenost osnovnih sredstev, je dokaj višja, ker je večina strojev in naprav, kakor tudi stavb stara okrog 70 let.

Vzdrževalna dela na osnovnih sredstvih so se izvajala na podlagi investicijskega programa za redno vzdrževanje. Izvršena dela niso presegla planirane vrednosti, pač pa je še vedno negativni saldo med vkalkuliranimi in dejanskimi stroški, ki je bil prenešen iz leta 1961. Negativni prenos v leto 1963. znaša 28,460.029,- din.

Poleg tega so glavna zvišanja planiranih vrednosti nastopila predvsem pri strojnem remontu hidrocentral. Prekoračenje se nanaša na popravilo tlačnega cevovoda v HC II, kjer so nastopila nepredvidena dela in pa generalni remont transformatorja.

V letu 1962. je naše podjetje prispevalo za družbeni standard 62,004.911.- din.

Od sredstev sklada skupne porabe je bilo v letu 1962. od planirane- ga zneska 42,457.111.- din porabljenih 42,431.118.- din. K temu je bila dana pripomba, da za leto 1963. nastopa vprašanje plačila članarine s strani našega podjetja Klubu gospodarstvenikov Tržič prav zaradi slabe dejavnosti kluba, vendar se bo o tem še razpravljalo.

Vlaganje sredstev v poslovni sklad je bilo v glavnem namenjeno investicijam, dočim se za obratna sredstva ni vodila tako velika skrb, ker je bila možnost najetja kreditov za obratna sredstva.

V investicijske svrhe je bilo v letih 1956 - 1962 porabljenih din 1,511,732.000.- in v primerjavi s tem znašajo vnosi v sklad za obratna sredstva din 155,175.503.- Z ozirom na močno povečanje proizvodnih kapacitet predvsem v predilnici in tkalnici pa iz tega podatka nujno lahko zaključimo, da moramo v naslednjih letih spremeniti svoj dosedanji negativni odnos napram obratnim sredstvom. Tolikšna vlaganja sredstev v investicije opravičujemo s tem, da se leta letno-podražijo 10 - 12 %, po drugi strani pa moramo iti v korak z ostalimi konkurenti.

Razpoložljiva obratna sredstva so v pretežni meri vezana na zaloge materiala. Del tega nam je uspelo znižati s prodajo za naše podjetje neuporabnih barv.

Centralni delavski svet je tudi precej razpravljal, kako prodati obstoječa delovna zaščitna sredstva - ženske obloke amerikanke, katerih cena znaša le 50 % od vrednosti, vendar jih kljub temu ni bilo mogoče prodati. V zvezi s tem je bil sprejet sklep, da se cena teh oblek zniža še za cca 20 % ter stavi članom kolektiva na bazi nove cene ponovna ponudba. Ta predlog je bil dan še v podrobnejšo proučitev komercialnemu sektorju, katerega pa naj dokončno dostavi upravnemu odboru.

Nadalje so obratna sredstva vezana na nedokončano proizvodnjo in gotove izdelke pa tudi na kreditiranje odjemalcev. Del sredstev pa je bil v letu 1962. vezan še na devizna sredstva, kar pa ne predstavlja velike obremenitve. Močno in dolgoročno pa so obratna sredstva vezana v investicijsko vzdrževanje.

Povečana letna vrednost zalog nedokončane proizvodnje je v letu 1962. napram preteklim letom precej porastle. Vzroki zvišanja so predvsem v kupljenih tkaninah za predelavo v oplemenitilnici, ker kapacitete niso dovoljevale hitrejše predelave in pa večje zmogljivosti z nabavo novih strojev. V predilnici pa rekonstrukcija obrata ni povzročila bistvenih sprememb.

Kreditiranje odjemalcev se v letu 1962. napram letu 1961. ni bistveno spremenilo. Račun vezanih sredstev pri odjemalcih še vedno kaže, da so reprodukcijska podjetja najslabši plačniki.

Iz navedenega je zaslediti, da problem oskrbe z obratnimi sredstvi postaja pereč. Zato je potreben skrajni napor za zmanjšanje zalog.

OSEBNI DOHODKI

Doseženi dohodek v letu 1962. dovoljuje kritje samo že izplačanih osebnih dohodkov v višini 819,643.462.- din. V odnosu na plačano realizacijo se ta znesek spremeni na 688,240.949.- din, katere je potrebno pokriti iz ustvarjenega čistega dohodka v letu 1962.

Med drugim je bilo pojasnjeno, da stroške, ki nastajajo v zvezi s krvodajalci, nosijo vse ekonomske enote procentualno, ne glede na odziv posameznih ekonomskih enot.

Centralni delavski svet je osvojil predlog upravnega odbora, da se znesek 49,463.306.- din, ki rezultira iz delitve dohodka na bazi planirane realizacije kot ostanek za sklade knjiži v dobro sklada skupne porabe za financiranje družbenega standarda in drugih potreb.

Vsote posameznih bilančnih postavk so naslednje:

1. Seštevek bilance	din	5,221.459.674.-
2. Osnovna sredstva	din	4,926.357.231.-
3. Popravek vrednosti osnov. sredstev	din	3,244.959.959.-
4. Sedanja vrednost osnovnih sredstev	din	1,681.397.272.-
5. Sedanja vrednost sredst. skup. porabe	din	563.238.954.-
6. Sredstva pri banki	din	564.562.517.-
7. Zaloge inventarja in drob. inventarja	din	503.641.047.-
8. Proizvodnja	din	362.793.643.-
9. Zaloge gotovih izdelkov	din	424.587.555.-
10. Poslovni sklad	din	1,632.773.022.-
11. Krediti za osnovna in obratna sredstva in za sredstva skupne porabe	din	1,783.692.929.-
12. Rezervni sklad in drugi skladi	din	131.884.222.-
13. Drugi viri osnovnih sredstev	din	185.005.883.-
14. Sklad skupne porabe	din	451.540.128.-

DELITVEV CELOTNEGA DOHODKA

1. Celotni dohodek		4,468,780,170.-
2. Vredn. porab. materiala	2,226.375.454.-	
3. Nab. vredn. realiz. mater.	76.784.183.-	
4. Str. za inv. vzdrž. osn. sr.	146.065.629.-	
5. Stroš. za reklamo in reprez.	3.116.225.-	
6. Drugi stroški	40.541.235.-	
7. Izredni stroški	8.108.763.-	
8. Amortizacija	140.843.079.-	
9. Obresti kreditov	84.993.216.-	
10. Obresti poslovnega sklada	72.131.772.-	
11. Zavarovalne premije	11.264.876.-	
12. Vodni prispevek	12.988.350.-	
13. Prispevki in članarine	2.209.287.-	
14. Stroški za izobr. strok. kadrov	5.295.705.-	
15. OD, ki bremene mater. stroške	32.699.306.-	
16. Skupaj posl. str. /1 do 15/		2,863,417,080.-
17. Prometni davek - zvezni		652,191,964.-
18. Prometni davek - splošni		31,514,875.-
19. DOHODEK /1 minus 16, 17, 18/		921,656,251.-

SPREMEMBAH

V SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Na kratko vam bomo skušali objasniti nekaj novosti oziroma sprememb v socialnem zavarovanju, katere so nastale v zvezi z novimi predpisi, ki so stopili v veljavo s 1. januarjem 1963. Zdravstveno-socialna služba omogoča svobodno izbiro zdravnika. Prav zaradi tega pa je treba vedeti sledeče:

1. Vsi zavarovanci, ki se ne zdravijo v naši obratni ambulanti, pa jim lečeči zdravnik predpiše bolniški stalež, se morajo najkasneje v dveh dneh javiti ali sporočiti našemu obratnemu zdravniku, ker samo naš zdravnik je pooblaščen, da ga lahko sprejme v bolniški stalež.
2. Isto velja za vse primere specialnih pregledov, nege in spremstva.
3. Pacienti, ki morajo večkrat potovati na razna obsevanja ali podobno, lahko za vožnjo desetkrat uporabljajo isto napotnico za povračilo potnih stroškov, vendar mora biti za vsak datum posebej potrjena od zdravnika ali bolnice. Potrjeno napotnico je nato treba oddati v oddelku za socialno zavarovanje pri tovarišici Lojzki Ahačič, drugače vožnje ne moremo izplačevati.

V naslednjem bi vas radi seznanili, kako se po novih predpisih obračunava in izplačuje boleznina od 1.1.1963. dalje; kaj gre v breme podjetja in kaj v breme socialnega zavarovanja.

Za obračun boleznine je potrebna delovna doba, to je: 9 mesecev neprekinjene zaposlitve, ali 18 mesecev zaposlitve s prekinitvijo v zadnjih dveh letih.

Do 30 koledarskih dni se za ženske in moške boleznina obračunava v breme podjetja in to:

- a/ do 6 delovnih dni se obračuna 80 %
- b/ nad 6 delovnih dni se obračuna 90 %
- c/ nega bolnika se obračunava isto kot boleznine
- d/ neprekinjena boleznina nad 60 dni se obračunava 100 %
- e/ za obratno nezgodo se že od prvega dne dalje obračunava 100 % seveda pod pogojem, če je nezgoda v 24 urah javljena varnostnemu tehniku /računajoč od trenutka nesreče, oziroma ko greste v bolniški stalež/.

Kdor nima potrebne delovne dobe, se mu pri vseh primerih obolenja, razen pri obratnih nezgodah, obračuna 20 % manj.

Vse te dajatve, ki gredo v breme podjetja, se bodo izplačevale pri osebnem dohodku v podjetju.

Če se bolnik z zadostno delovno dobo zdravi v bolnici in nima doma nikogar za preživljati, se mu odtegne:

- za prvih 7 dni 40 % od 80 % plače
- nad 7 dni 40 % od 90 % plače
- nad 60 dni 40 % od 100 % plače

Če preživlja enega otroka ali ženo /to je eno osebo/ se mu za zdravljenje v bolnici odtegne sledeče:

O reorganizaciji sindikatov

Dne 7. februarja se je v našem podjetju vršila izredna delovna konferenca sindikalne podružnice in ker smatramo, da je poglavje o reorganizaciji sindikatov, katero je podal predsednik tov. Danilo Roblek zelo važno za slehernega člana našega kolektiva, vam ga v celoti priobčujemo.

V letu 1962. je Centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije večkrat razpravljal o reorganizaciji in delovnih metodah sindikalnih organizacij.

Naš celotni gospodarski in družbeni razvoj je bil v preteklem obdobju zelo dinamičen in zahteva tudi od sindikatov, da svojo organizacijsko strukturo in metode nadalje razvijajo in prilagajajo potrebam. Reorganizacijo niso narekovali posebni problemi v delovni metodi in organizacijski strukturi, ampak spoznanje, da bi sprememba na sedanji stopnji razvoja doprinesla k učinkovitejšemu delu sindikatov v celoti.

Vloge in naloge sindikatov je že določil Kongres Zveze sindikatov, opredeljene so tudi v programu in sklepih Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnih ljudi. Reorganizacijo in spremembo delovnih metod v sindikatih narekujejo:

- vedno večja materialna osnova delavskega samoupravljanja,
- vedno večja pooblastila delovnih kolektivov, da samostojneje razpolagajo s čistim dohodkom,
- da samostojno delijo osebne dohodke,
- prehod družbenih služb na dohodek in delitev po delu,
- izenačevanje delovnih ljudi v družbenih službah s tistimi, ki delajo v gospodarstvu,
- vedno večja vloga in ekonomske možnosti v komuni.

Da bi sindikate bolj prilagodili tem družbeno-ekonomskim pogojem, so sprejete naslednje organizacijske spremembe:

1. Krepitev vloge sindikatov s širjenjem njihove dejavnosti na vse naloge sindikalnih organizacij na gospodarskih področjih in na področju družbenih služb.
2. Združitev sindikatov po področjih, na podlagi sorodnih družbeno-ekonomskih pogojev, nalog in problematike.
3. Krepitev sindikatov in Zveze sindikatov v komuni in prilagajanje organizacijskih oblik tej vlogi.
4. Skupščine sindikalnih organizacij v podjetjih in ustanovah sindikatov in Zveze sindikatov v komuni naj ne bodo več vsako leto, ampak vsako drugo leto.
5. Ukinitev članarinskih razredov in plačevanje članarine po enotnem odstotku.

Če bodo kongresi sindikatov sprejeli sklep o združitvi, bomo imeli od sedanjih 16 sindikatov samo 6 sindikatov in sicer:

- sindikat industrijskih delavcev in rudarjev,
- sindikat storitvenih delavcev,
- sindikat gradbenih in gradbeno-industrijskih delavcev,
- sindikat kmetijskih, živilskih in tobačnih delavcev,
- sindikat prometnih delavcev,
- sindikat delavcev in družbenih služb.

To je samo nekaj izvlečkov iz IX. plenuma CS ZSJ.

Na tej delovni konferenci je bilo tudi govora o tem, kako naj se izboljša delo naše sindikalne podružnice. Izvršni odbor je o tem že predhodno razpravljal in na tej konferenci dal predlog, ki je bil osvojen v tem smislu, da se dokončno potrdi na občnem zboru sindikalne podružnice. Je pa sledeč:

Vsaka ekonomska enota naj bi imela svojo sindikalno podružnico, njen izvršni odbor pa naj bi štel 5 do 7 članov. Za celotno podjetje pa naj bi izvolili "Tovarniški odbor". Ta odbor naj bi bil velik tako, kot dosedanji plenum, to je 45 članov. Tovarniški odbor naj bi izmed sebe izvolil 7 do 9 članski sekretariat.

Sedanji izvršni odbor daje ta predlog vsled tega, ker je bilo že na lanskem občnem zboru govora, da bi ustanovili take sindikalne podružnice, toda šli smo po sklepu občnega zbora, da naj se izvolijo sindikalni pododbori v naših ekonomskih enotah. Ker pa ti pododbori niso odigrali tiste vloge, kakor bi jo morali - delno zato, ker niso imeli točno določenih smernic za delo v pododboru, delno pa zato, ker so bili v te pododbore izvoljeni ljudje, ki niso imeli posebne ga veselja za sindikalno delo - se je izkristaliziralo mišljenje, da je boljše, da se formirajo sindikalne podružnice po ekonomskih enotah. Če bodo te sindikalne podružnice imele določen program dela, katerega naj izdelata Izvršni odbor, bodo gotovo drugače zaživele.

NE ZGODE

V mesecu januarju smo imeli v našem podjetju 6 obratnih nezgod, od tega 4 pri delu in 2 na poti na delo, in to:

Helena Aljančič, predelavka v tkalnici je na poti na delo padla in se udarila na hrbet.

Marija Bergant, merilka blaga se je pri odstranjevanju nitk iz blaga vbodla z iglo v palec leve roke.

Vzrok - zaradi premajhne pazljivosti.

Brigita Mežek, navijalka je na poti na delo padla in si zvilila levo nogo v kolenu.

Marija Obajdin, predica si je v vlagalnici, kamor je nesla košaro, zadržala žebelj v palec leve noge.

Vzrok - zaradi nerednega vzdrževanja prostora.

Lado Gosar, ključavničar za parne silosov premoaga pri popraviljanju lopute za odpiranje premoaga priščipnil na palec desne

roke.

Vzrok - zaradi naglice pri delu.

Ljudmila Hladnik, pregledovalka blaga. V pregledovalnici blaga ji je padel na hrbet lesen plošč za blaga.

Vzrok - zaradi tesnosti prostora in nepazljivosti sodelavk, ki sta s kupa jemali plošč, ki pa ji ma je ušel iz rok.

Za nezgode pri delu je bilo izgubljenih 18 del. dni, za nezgode na poti na 28 delovnih dni.

Glasilo delovnega kolektiva Bombažne predilnice in tkalnice Tržič.

Ureja uredniški odbor:

Vida Golič, Dorca Kralj, Mato Mežek, Riko Prešern, ing. Lado Halužan in Franc Meglič.

Glavni urednik: Nace Pirjevec.

Tehn. urednik: Franc Šarabon.

Zuhanja oprema: Viktor Ivnik in Renato Semič.

Tiska Center za izobrazbo BPT Tržič v nakladi 1.500 izvodov.

Izhaja vsak mesec.

NAČIN OBRAČUNA OSEBNIH DOHODKOV V LETU 1963.

Z ozirom na spremembo stopenj prispevkov od osebnih dohodkov za leto 1963. se je način obračuna osebnih dohodkov v letu 1963. samo nekoliko spremenil v primerjavi z letom 1962.

Z uredbo o stopnjah prispevkov /Uradni list FLRJ 53/62/ so se povečali prispevki od osebnega dohodka za 0,5 % na račun prispevka prometnim organizacijam in 0,5 % za dopolnilni prispevek za socialno zavarovanje. Zaradi pregleda prispevkov, ki jih plačujemo od osebnih dohodkov, navajamo sledečo tabelo:

Brutto Brutto osebni dohodek	108,- %
Stanovanjski prispevek	4,- %
Dopoln. prisp. za soc. zavarovanje	2,5 %
Prispevek prometnim organizacijam	1,5 %
Brutto osebni dohodek	100,- %
Redni prispevek za social. zavarovanje	22,- %
Redni proračunski prispevek	15,- %
Dopolnilni proračunski prispevek	2,25 %
Netto osebni dohodek za izplačilo	60,75 %

Kakor je že zgoraj navedeno, so se prispevki povečali od leta 1962. na 1963. za 1,- %. Ker so tarifne postavke oziroma točke še nadalje ostale v brutto zneskih /na osnovi predpisov, ki določajo način obračuna osebnih dohodkov/ se je po sklepu DS BPT povečala vrednost točke na 1,01. S tem sklepom je zagotovljena ista višina netto izplačila, oziroma izplačilo po novem pravilniku za leto 1963.

Zaradi možnosti kontrole izračuna plačilne liste s strani posameznikov navajamo še sledeče:

Brutto Brutto vrednost - seštevke vsega osebnega dohodka imamo v plačilni listi - kolona 37. Povečana vrednost /s povečanjem vrednosti točke z 1,01/ je označena v koloni 39, kar predstavlja brutto osebni dohodek. Če tega delimo s 108 in nato množimo s 100, dobimo v koloni 48 izkazani brutto osebni dohodek, od katerega računamo prispevke, to je 15 % rednega proračunskega prispevka, 22 % rednega prispevka za socialno zavarovanje ter 2,25 % dopolnilnega proračunskega prispevka. Če navedene prispevke odštejemo od brutto zneska, dobimo netto osebni dohodek za izplačilo, ki je izkazan v koloni 52 plačilne liste.

oooooooooooooooo

Kladrovske vesti

V mesecu januarju so bili sprejeti:

Jevremović Vitomir - v komercialni sektor

Silvo Selko - v tkalnico

Pavlin Alojzija - v Delav.dom

Vera Nemeč - v tkalnico

Pavel Erlah - v predilnico

Odšli pa so iz podjetja:

Vera Čarman - umrla

disciplinski odpust:

Stanko Alič - iz kotlarne
Valentin Polajnar - iz meh.del.

v pokoj:

Franc Slatnar - iz elektrodela.
Rozalija Cerar - iz predilnice
Kajetan Jereb - iz predilnice
Darinka Kosmač - iz tkalnice
Franc Knific - iz tkalnice
Andrej Janežič - iz tkalnice
Vera Karpucelj - iz tkalnice

03

03

03

V zadnji številki našega časopisa smo si podrobneje ogledali aparat na vodo, danes pa si bomo zapomnili nekaj najvažnejših podatkov o aparatu T-15, oziroma o aparatu na kemično peno:

Aparat sestoji iz dveh posod. V samo telo aparata raztopimo v 7,5 litrih vode neko posebno bazo in sapunin. V drugo manjšo posodo pa vlijemo 1,5 litra kisle vodne raztopine. Ti raztopini na kratko imenujemo polnilo A in polnilo B.

Ko aparat stoji odnosno visi v prestoru v svoji normalni legi, je vsebina manjše posode hermetično zaprta z ventilom tako, da obe raztopini ne prideta v dotik.

Kako pa aparat sprožimo:

Srameno ga izstene ter odvijemo vijak do vrha. S tem smo odprli odprtino manjše posode, v kateri je 1,5 litra kisle vodne raztopine. Nato aparat zopet obrnemo "na glavo" ter močno zmešamo, da tekočini s polnili A in B prideta v dotik, kjer se začne tvoriti pena. Pri tem uperimo curek pene na goreči predmet. Prav tako ta aparat v času gašenja držimo obrnjenega "na glavo".

Tudi ta aparat je predvsem namenjen za gašenje manjših začetnih požarov. Z njim lahko gasimo razne lahkovnetljive tekočine. Pri-

meren je tudi za gašenje lesene stene ali stropa, ker se pena lepi. Prednost tega aparata je v tem, da nam manjše količine vode z dodatki kemikalij dajo večje količine kemične pene.

Pri tem pa moramo pomniti sledeče:

Kakor z aparatom na vodo, tako tudi s tem aparatom ne smemo gasiti nobene električne naprave, ki je pod napetostjo. Z njim tudi ne smemo gasiti snovi, ki na vodo reagirajo kemično, tvoreč pri tem gorljive pline /karbid/.

Poznamo tudi tovrstne prevozne aparate, ki pa jih v našem podjetju nimamo. Bistvena razlika je v tem, da je aparat večji, s tem tudi polnjenje, prav tako pa je tudi gašenje daljše.

O B V E S T I L O

Vse člane kolektiva obveščamo, da lahko koristijo v zimskem času ugodnosti v planinskih postojankah Planinskega društva Tržič in to v Domu Pod Storžičem, na Dobri in Kofcah, kakor tudi v postojanki Planinskega društva Križe na Kriški gori.

Pred odhodom dvignite napotnico v Kadrovsko-socialnem sektorju pri tovarišici Ježici Mali.

oooo ooooo

REŠITVE SATOVNIC

Pri žrebanju nagradnih satovnic so imeli srečo naslednji:

1. nagrada Lazo Kojić
2. nagrada Ančka Ulčnik
3. nagrada Slavica Gros

Nagrade lahko dvignete v kadrovsko-socialnem sektorju v Centru za izobrazbo.

Ostalim drugič več sreče!

NEKAJ O VLOGI IN POMENU REKREACIJE

V današnjem vsakdanjem življenju zasledimo veliko izrazov, ki so nam bolj ali manj znani, ki so prenešeni od drugod in smo jih kot take obdržali ali poslovenili. Prav tako v zadnjem času ob razgovorih o športu in telesni kulturi večkrat slišimo izraz **rekreacija**.

Kaj je pravzaprav rekreacija?

Tujka "rekreacija" pomeni po slovenskem pravopisu razvedrilo, oddih, odmor; po angleškem slovarju /recreation/ pomeni okrepitev, osvežilo, oddih, počitek; v latinščini /rekreatus/ pa pomeni ozdravljen. Po našem pojmovanju pomeni rekreacija aktivni proces počitka in obnove sile. V splošnem ljudje mislijo, da je za oddih in počitek najboljše ležanje in za osvežilo in okrepitev le hrana in pijača. Vendar so večletna znanstvena raziskovanja dognala, da temu ni tako. Športno medicinska znanost je tudi dognala, da se življenjska doba človeka, ki se v mladosti redno in načrtno /sistematično/ ukvarja s telesnimi vajami podaljša za 7 let.

V določenih pogojih lahko zaleže kratek počitek v obliki vesele športne aktivnosti več za obnovo sil in ustvarjanje ugodnih pogojev za nadaljnje delo, kot ležanje.

Pri prvem pravimo aktivni odmor ali oddih, drugemu /ležanje/ pa pasivni odmor.

V prvem primeru gre dejansko za spremembo okolja, za razbremenitev določenih živčnih centrov s tem, da usmerimo pozornost na dejavnost, ki vzbuja radost, ali ki ji pravimo "hobby" /konjiček/, predvsem pa da poživimo krvni obtok in s tem obilnejše dovajanje kisika celotnemu organizmu. Iz tega sledi, da ni treba posebej poudarjati, da pomeni vse tisto, kar nam dajejo dejavnosti, ki zaslužijo ime razvedrilo, oddih, okrepilo, nekaj zelo primernega tako za popularni odmor v tovarni, kakor za v prostem času /po delu, ob izletih, nedeljskih popoldnevih in letovanjih/.

Potrebe delovnih ljudi po rekreaciji so tem izrazitejše. Čim večje so spremembe v vsakdanjem načinu življenja pod vplivom industrializacije, urbanizacije in drugih pojavov družbenega napredka.

Na višji stopnji proizvajalnih sil doživi človek:

- na eni strani različne negativne pojave dela na tekočem traku, kot je vsiljeni tempo oziroma ritem dela, enoličnost, utrujanje zaradi naveličanosti, zmanjšanje možnosti izražanja sabega sebe in svojih sposobnosti /kot se pravi: roke delajo brez glave/, ter osamljenost na delovnem mestu.

Taka oblika dela, kjer se mora človek podrediti stroju in tekočemu traku ima - kakor znano - več posledic v zdravstvenem, duševnem, mentalnohigienskem in sociološkem pogledu:

- na drugi strani pa ima vedno več prostega časa in odvečne fizične energije.

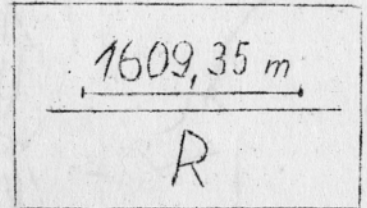
Psihologem, sociologom in telesno-kulturnim strokovnjakom gre zasluga, da so opozorili na "človeški faktor proizvodnje", na faktor "medsebojnih odnosov" in podobno. V industrijsko razvitih državah vse bolj proučujejo pojave utrujenosti in naveličanosti, prav tako tudi različne ukrepe za ublažitev teh vplivov na človeka v času proizvodnje, z uvažanjem odmorov, glasbe, rotacije delovnih mest in podobno.

Prihodnjič: VZROKI UTRUJANJA IN AKTIVNI POČITEK.

NAGRADNA KOMBINIRANA IZPOLNJEVANKA NAGRADNA KOMBINIRANA IZPOLNJEVANKA
NAGRADNA KOMBINIRANA IZPOLNJEVANKA NAGRADNA KOMBINIRANA IZPOLNJEVANKA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	o		o		o		o		o		o
A											
B											
C											
D											
E											
F											
G											

REBUS

A=0

Za vsako vodoravno vrsto posebej poišči besede, ki jih zahtevajo opisi in jih razporedi tako, kot kažejo številke. Vsaka številka pomeni eno črko besede.
Crke brane navpično v kolonah pod krogci ti dajo neko Molierovo misel.

A - 5,4,7,3,2,1	- moško ime
- 11,10,9,8,6	- znamka fotoaparatorov
B - 1,3,2,4,5	- mesto v Avstriji
- 6,9,7,8,10,11	- divja žival
C - 3,4,2,6,7,8,10	- slovenski slikar /Maksim/
- 1,9,5,11	- Avar
D - 2,3,1,9,10,11,4,6	- pokrajina v Avstriji
- 5,8,7	- še nerabljen
E - 1,2,3,5,4,6,8	- otok v Indijskem oceanu
- 9,11,10,7	- vrsta bonbonov
F - 1,3,2,11	- literarna razprava
- 7,6,5,4,8,9,10	- reka v Rusiji
G - 1,4,3,2,5,6	- mesto v Siriji
- 8,9,11,10,7	- drevored

Rešitve oddajte najkasneje do 15. marca v Uredništvo Tržiškega Tekstilca v Center za izobrazbo.

Pobožen vzdih na seji Upravnega odbora se je izvil iz ust člana ob potrjevanju bilance za leto 1962.

- Denar je bil, ko nas ni b'lo, denar bo, ko nas ne bo, samo zdaj ga ni, ko smo mi.

Računovodja pa se je hitro znašel in odgovoril:

- Kako bi b'lo, da več ga bo? Najbolje je, da delamo!

In zadel je najbolj v črno.

"Kam pa Ti potuješ, kam?"

"PO BOMBAŽ!"

oOoOoOoOoOo

ANEKDOTI

Ena izmed precej obilnih delavk v našem kolektivu je stopila na "vago". Kazalec je skočil na 85 kilogramov. Pa se druga začudi: "Kaj toliko vagaš?" Ona pa brž odgovori: "O ne, v žepu imam račun od "fasunge", kjer sem ravno danes nakupila za 12 kg. Toliko moraš pač odračunati stran!" In ona ji je verjela ...

- Ali je bila letos bilanca zelo težka?
- Precej, kar 72 dkg!

Depo
908TRŽIČ
TRŽIŠKI teks
1963

658(497.12)(085.3)

4001967,2

KNJIZNICA TRŽIČ

COBISS •

Glasilo delovnega kolektiva

BOMBAŽNE PREDILNICE IN TKALNICE TRŽIČ